

वाढत्या तापमानाचे आक्रमण

गेल्या आठवड्याभरापासून राज्यातील उष्म्यात अनपेक्षितपणे वाढ झाली आहे. विदर्भ, मराठवाडा, खानदेश, पश्चिम महाराष्ट्र या सगळ्या ठिकाणी तापमानाचा पारा ४० ते ४५ च्या दरम्यान आहे. तिकडे पश्चिम बंगालच्या उपसागरामध्ये 'मोका' या चक्रीवादळाची शक्यता व्यक्त होते आहे. हवामानातला हा अचानकपणे होत असलेला बदल तापमानातही वाढ करणारा ठरेल, असा अंदाज वेधशाळेने व्यक्त केला आहे. म्हणजे असे समजायला हरकत नाही की पुढचे तीन आठवडे मुंबईसह राज्यातले तापमान याच पद्धतीचे राहील. राज्याच्या काही भागांत हा पारा वाढण्याची शक्यता असल्याने वेधशाळेने यलो अलर्टही दिलेला आहे. वर्षभराचे हे ऋतुमान लक्षात घेतले तर उन्हाळ्यातला हा वैशाखवणवा दरवर्षीच जाणवत असतो. परंतु साधारणतः गेल्या वीस-पंचवीस वर्षांतला आढावा घेतला तर काही प्रमाणात तापमानातली वाढ सातत्याने नोंदली गेल्याचे लक्षात येते. आणि यातला महत्त्वाचा फरक असा आहे की, याच्यापेक्षा जास्त उष्मा विदर्भ, खानदेश, मराठवाड्यातील लोकांनी सहन केलेला आहे. परंतु अलिकडच्या काळातील हा उकाडा असह्य स्वरूपाचा पाहायला मिळतो. म्हणजेच तो सहन करणे कठीण होऊन जाते. अगदी सूर्य मावळल्यावरसुद्धा रात्रीच्या तापमानामध्ये फारसा फरक पडत नाही. उलट ठिकठिकाणी एअर कंडिशनर, कुलर यासारख्या गोष्टींचा भरपूर प्रमाणात वापर करावा लागतो. गेल्या आठवडाभरात राज्यातील विजेची मागणीसुद्धा जवळपास पंचवीस टक्क्यांनी वाढल्याचे समोर येते. साधारणपणे पंधरा हजार मेगावॅटची गरज असताना या वाढत्या उकाड्यामुळे राज्यातली विजेची मागणी २६ हजार मेगावॅटवर जाऊन पोहोचली आहे. यावरून वाढत्या उष्म्याचा परिणाम किती मोठा आहे हे लक्षात येते. हा सगळाच निसर्गचक्राचाच भाग असल्याने त्याबाबतीत तातडीने लोकांना दिलासा मिळेल. अशी कोणतीही उपाययोजना करता येत नाही. फक्त लोकांनी या उष्म्यापासून स्वतःचा बचाव करण्याकरिता कोणकोणते उपाय करावेत. या सूचना देण्याचे कामच सरकारी यंत्रणांकडून होऊ शकते.

थंड हवेची गरम ठिकाणे

वेगाने बदलत असलेले हे हवामान दिवसेंदिवस तापदायक होत चालले आहे. म्हणजे अगदी जी थंड हवेची ठिकाणे आहेत. जिथे उन्हाळ्याच्या काळात लोक हमखासपणे काही काळासाठी जाऊन राहतात, तिथेसुद्धा या उन्हाचा कडाका जाणवतो आहे. महाराष्ट्रातले महाबळेश्वर, माथेरान, लोणावळा, यासारख्या ठिकाणीसुद्धा उन्हाचा कडाका तिथे गेलेल्या पर्यटकांना सोसावा लागतो आहे. तिथले तापमानदेखील आज १५ अंश सेल्सिअसच्या खाली नाही. विशेषतः सकाळचा दहा वाजेपर्यंतचा काळ सोडला तर दुपारच्या वेळात ही थंड हवेची ठिकाणेसुद्धा गरम झालेली पाहायला मिळतात. हे महाराष्ट्रातच होतं असे नाही तर देशाच्या अनेक भागांत असलेली मग अगदी कुलुमनालीपासून ते सिमला किंवा मारुंटअबूपर्यंत अशा अनेक ठिकाणी दुपारच्या वेळातले तापमान वाढलेले असते. म्हणजे नैसर्गिकरित्या तिथले हवामान खरोखरच

दिलासादायक असायला हवे तिथेदेखील आता या वाढत्या तापमानाचे आक्रमण होताना दिसते. या परिस्थितीत कृत्रिमरित्या तयार केलेल्या थंड वातावरणाचा दिलासा हवा असतो. म्हणजेच एसी किंवा कुलरमधला गारवाच दिलासा देणारा ठरतो. परंतु आता यासाठी लागणारी ज्यादा वीज उल्लब्ध करणे हेसुद्धा तितकेच मोठे आव्हान ठरते आहे. आजच्या घडीला महाराष्ट्रात दहा हजार मेगावॅटचा तुटवडा आहे म्हणजे ही वीज निर्माण करण्याची क्षमता महाराष्ट्राकडे नाही. आणि ही अतिरिक्त विजेची गरज केंद्राच्या मदीने भागवली जाते आहे. थोडक्यात विचार केला तर वाढते तापमान आणि वाढती विजेची मागणी यामध्ये समतोल राखणे दिवसेंदिवस तितकेच जिकिरीचे होते आहे. म्हणूनच या काळात अपारंपारिक पद्धतीने अधिकाधिक वीजनिर्मित करणे उपयुक्त ठरते. सौर ऊर्जा यासाठी खूप मद्दतीची ठरू शकते. दुर्दैवाने सरकारकडून या सौर ऊर्जेच्या वापराला योग्य ते प्रोत्साहन दिले जात नाही. ग्रामीण भागात तर या कडाक्याच्या उन्हाळ्यातसुद्धा जेव्हा लोड शेडिंग होते तेव्हा सामान्य जन्तेचे काय हाल होत असतील याची आपण कल्पना करू शकतो. अर्थातच केंद्र किंवा राज्य सरकारांना सातत्याने वाढत जाणाऱ्या विजेच्या मागणीची पूर्तता करावी लागते आहे.

वाढती सिमेंटची जंगले

स्थाभाविकपणे केवळ तापमान वाढते आहे असे म्हणून जबाबदारी झटकता येणार नाही. या तापमान वाढीला जे जे काही घटक कारणीभूत आहेत त्यावर नियंत्रण मिळवणे म्हणजेच वाढत्या तापमानाला लगाम घालण्याचा उपाय तितकाच गरजेचा ठरतो. जगभरात वाढलेले औद्योगिकरण त्यानुसार बाहेर पडणारा कार्बनडायऑक्साईड, प्रचंड वाहनांची संख्या आणि जागोजागी उभी राहणारी सिमेंटची जंगले ही त्याची प्रमुख कारणे सांगता येतात. किती प्रमाणात वनीकरण केले, वृक्षारोपण केले किंवा जंगलांचे संवर्धन केले तरी ही सिमेंटची जंगले सर्वात धोकादायक ठरत आहेत. म्हणूनच आता ग्रीन हाऊस किंवा पर्यावरणपूरक घरे काळानुसार गरजेची ठरत आहेत. ही घरे मोठ्या प्रमाणावर बांधली जावीत म्हणून सरकारने काही सक्तीच्या योजना केल्या आहे. परंतु नुसत्या सक्तीऐवजी सामान्य लोकांनामुद्धा ग्रीन हाऊस किंवा पर्यावरणपूरक घरे म्हणजे काय हे समजावून सांगितले पाहिजे. आणि अशा घरांच्या निर्मितीसाठी प्रोत्साहन म्हणून सवलती दिल्या पाहिजेत. दुर्दैवाने पर्यावरणपूरक योजनांच्याबाबतीत अजूनही खूपच हलगर्जीपणा दाखवली जाते. पर्यावरणाचे परिणाम समोर दिसत असतानाही त्यातसंदर्भातल्या उपाययोजनांना दुर्लक्षित करण्याचेच परिणाम आज भोगावे लागत आहेत. म्हणूनच प्रचंड प्रमाणात होत असलेले नागरीकरण आणि मुंबईसारख्या महानगरांमध्ये पुनर्विकासामुळे अंतर्गतमुद्धा टोलेजंग इमारतीचे जंगल उभे राहते आहे. अशावेळी केवळ वाढत्या तापमानाच्या नावाने बोटे मोडून चालणार नाहीत तर निसर्गाला डावलून अत्यंत बेदरकारपणे होत असलेला तथ्याकथित विकास विनाशालाच आमंत्रण देणारा ठरतो.

४ मुंबई । शनिवार १३ मे, २०२३

मुंबईच्या सूर्यकुमार यादवची शतकी खेळी
६ षटकार आणि ११ चौकार टोकत १०३ धावा

■ मुंबई

प्रथम फलदाजी करावी लागलेल्या मुंबई इंडियन्सने पाँवर प्लेमध्ये दमदार सुरुवात केली. गेल्या काही सामन्यापासून दुहेरी आकाडाही न गाठू शकणाऱ्या रोहित शर्माने अखेर आपला पुनरा खेळ दाखवण्यापासून सुरुवात केली. इशान किशन आणि रोहित शर्माने चौथ्या पाचव्या षटकातच मुंबईला अर्धशतकी मजल मारून दिली. मुंबई इंडियन्सने ६ षटकात १० च्या सारसरीने ६१ धावा केल्यानंतर त्यांचा डाव गडगडला. राशिद खानने रोहित शर्माला २९ धावांवर

बाद केलें. त्यानंतर इशान किशनची
२० चेंव्हीतल ३१ धावांची खेळी खेळी
देखील संपवली. यानंतर नेहल वधेराणाला
१५ धावांवर बाद करत राशिद खानने
मुंबईची अवस्था ३ बाद ८८ अशी केली.
त्यानंतर सूर्यकुमार यादव आणि विष्णू
विनोद यांनी चौथ्या विकेटसाठी ६५ धावांची
भागीदारी रचत मुंबईला १५ व्या षटकात
१५० धावांपर्यंत मजल मारून दिली. मात्र
२० चेंव्हीत ३० धावा करणाऱ्या विनोदची
मोहित शमन विकेट घेत ही जोडी फोडली.
त्यानंतर आलेला टीम डेव्हिड ४० धावा
राशिद खानची शिकार झाला. मात्र दुसरीकडे

आपल्या अर्धशतकाजवळ पोहचलेल्या सूर्यकुमारा यादवने आपला गिअर बदलल्या होता. १८ व्या पटकता ४७ धावांपर्यंत पोहचलेल्या सूर्यकुमाने तुफान फटकेबाजी करण्यास सुरुवात केली. त्याने १८ व्या पटकतात २०, १९ व्या पटकतात १७, तर १८ व्या पटकतात १७ धावा चोपल्या. त्यामुळे मुंबईने २१८ धावा केल्या. सूर्याने ४९ चेंडूंचे ११ चौकार आणि ६ पटकार ठोकत नाबादावल्या १०३ धावा केल्या. त्याने शेवटच्या चेंडूचा पटकार ठोकत आपले शतक पूर्ण केले. सूर्याचे हे आयपीएलमधील पहिले वहिले शतक आहे.

विश्व मल्लखांब स्पर्धेत रुपालीचे शानदार यश

नंदुरबारमध्ये होणार भव्य खो-खो स्पर्धा

सैच्युरी रेयॉन संघ अंतिम फेरीत दाखल

■ टाणे

सॅच्युरी रेयॉन संघाने झी
इंटरटेन्मेंट संघावर सात
विकेट्सनी पराभव करत ठाणे
वैभव आणि स्पोर्टिंग क्लब
कमिटी आयोजित ३५ षटकांच्या
४७ व्या आंतर कार्यालयीन
क्रिकेट स्पर्धेच्या 'क' गटात
अंतिम फेरीत स्थान मिळवले.
सॅट्रॅल मैदानात झालेल्या उपांत्य
फेरीच्या लढतीत झी इंटरटेन्मेंट

संधाने नाणेफेक जिंकून प्रथम फलंदाजी घेतली. मध्यल्या इकतीतील फलंदाज वाळटा इव्हरांनी सपशेल निराशा केल्याने झी इंटरटेनमेंटला ३३ षटकात १४४ धावांवर समाधान मानावे लागले. विशाला दीक्षितने संधामाठी सर्वाधिक ३७ धावांचे योगदान दिले.

प्रथमेश कडू (२९), (२६), प्रदीप पांडे ने नाबाद २२
 निलंय डागा आणि दर्पण धावांची खेळी करत फलंदाजीत
 मेहताने प्रत्येकी १२ धावा आपली उपयुक्तता सिद्ध केली.

केल्या. सामनावीर ठरलेल्यायन प्रदीप पांडे आणि रोशन जाधवने प्रत्येकी तीन विकेट्स मिळवत झी इंटरनेटमेंटच्या धावसंख्येवर अंकुश ठेवला. उत्तरादाखल सेंचुरी रेंजॉन संघांगाने ३०.४ षटकात ७ बाद १५५ धावसंख्येसह विजय मिळवला. विनय केके (४०), प्रशांत तरुणें (२६), प्रदीप पांडेना नाबाद २६ धावांची खेळी करत फलंदाजीनी आपली उपयुक्तता सिद्ध केली.

'ब्रेबॉर्न' वर मुलींची क्रिकेट स्पर्धा

■ मुंबई

क्रिकेट क्लब ऑफ इंडियाच्या वतीने त्यांचे माजी अध्यक्ष माधव आपटे यांच्या स्मरणार्थ १५ वर्षांखालील मुलींच्या पहिल्या क्रिकेट स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले आहे. १५ ते १७ मे या कालावधीत ब्रेबॉर्न स्टेडियम येथे खेळविण्यात येणाऱ्या या स्पर्धेत मुंबईतील नामवंत सहा

पश्चिम रेल्वे

ब्लूप्रिन्ट ट्रैक-डोटाईड्स उपकरणोंचा
पुरवठा आमिपुनःस्थापना
 कलसतडी/डब्ल्यू.ए.एन.सी.विद्यालय गुलगा क.
 १२३३, 1624_AWS_W R Dtd 11.05.2023,
 येने नावा : पियरिस् रेलेव्हा म्युजियम ऑनलाईन
 डाटा : पियरिस् उपकरणे मजकूरम्ये घडवल्यात
 - डोटाईड्स कम्प्युटर एक्सेसरीज पुरवणी
 पुनःस्थापना. इकामये अंकेजित मुल्य :
 रु.८,०००,००/- येने -येने इन्वित्री लिस्ट हॉईल,
 ८,०००,०००/या तशील : वरिष्ठ विभागम्ये
 आणि दुरवित्त संकेत अभियंता (दोहण), २ रा
 ना. इन्वित्री लेव्हा उपकरणये कालील,
 सॅटल, मुल्य - ४००० रु००, इतरा वरकन
 रु. १,१३,४००.००/- येने इन्वित्री प्रकर :
 इन्वित्री, इन्वित्री दुरवित्त सादर करीत
 इन्वित्री तारीख येने ०२.०५.२०२३ रोजी
 ०० वा., इन्वित्री उपकरणम्ये तारीख येने वेळ
 ००.००.२०२३ रोजी १५.३० वाजे. संकेतवक्त
<http://www.ireps.gov.in> वर निव्दिता
 एकतना. ०१७७

जाहीर सूचना

कांदिवली येथे प्लॅटफॉर्म क्र. ४ येथे दक्षिण एफओबी आणि ब्रूमुमपा एफओबी जोडणारा विद्यमान स्कायवाक बंद राहिल आहे. कांदिवली येथे प्लॅटफॉर्म क्र. ४ येथे दक्षिण पादचारी पूल आणि ब्रूमुमपा पादचारी पूल जोडणारा विद्यमान स्कायवाक प्रस्तावित बुकींग कार्यालयाचे मायोजन करण्यासाठी पाडणे आवश्यक आहे. म्हणून कांदिवलीचा कायवाक दिनांक १६.०५.२०२३ पासून बंद राहिल. प्रवाशांना होण्याचे सोयीसाठी मनःपूर्वक विलगीत आहोत.

पश्चिम रेल्वे | **G20** | **75**
www.wr.indianrailways.gov.in | **Azadi Ka Amrit Mahotsav** 0174
 ला नाईक कर्त **f** facebook.com/WesternRly • आम्हाला कॉलो कर्त: **t** twitter.com/WesternRly

[illegible]